

Andra roten, tomt 141

Kvarteret Klensmeden

Fjortonde roten 1637–57v

Norra sidan av Kungsgatan, Östra

Sjunde roten 1657h–70

Hamnens östra sida – Östra vallen

2.141, & 2.142 & 2.143 Kungsgatan 60

RM *Jon Andersson skräddare* R14 1656: 1.20, 1657: –26 (VII), 1657h: 1, 1658: 3, 1659–60: 1, troligen densamme som

Jon på gården 1662–63: 2, 1666–67, hans änka 1668–70 (står möjligen högre upp i listan ovanför Anders Håkensson skomakare)

Det fanns vid mitten av 1600-talet två Jon Andersson skräddare i Göteborg. Den ene, som var bosatt i sextonde roten 1649–55 har inte återfunnits i senare längder. Den andre, som torde vara den här vid Kungsgatan bosatte, bodde i fjortonde roten 1649–55 och bör vara identisk med den ålderman för skräddareämbetet, som tillsammans med skräddaren Jöran Spangenberg i december 1666 ingick en för dem ödesdiger caution för tullskrivaren Lars Persson Otrill. Den 25.11.1667 utsågs för andra gången värderingsmän för att värdera Jon Andersson åldermans och sal. Jürgen Spangenbergs egendom, nämligen Anders Eriksson bryggare, Erik buntmakare och Gunne Olofsson (eftersom de tidigare värderingsmännen Johan Petersson och Hans Bengtsson var frånvarande). Det berättades den 29.4.1669 i registraturen (Ba:1), att Kungl. Maj:t och Kronan enligt tullnären Anders Mörck icke hade kunnat få sin tullrättighet av före detta tullskrivare Lars Persson Otrills cautionist skräddaren sal. Jon Anderssons gård ”förrän samma av sista staden påkomne vådeld alldeles förbränd blev”. Den efter vådelden kvarblivna tomten och grunden var ”efter den dessein, som uppå Hans Kongl Maj:ts vår allernådigaste Konungs resolutionn Generalen och Gouverneuren Högvälborne Herr Peder Sparre gjort haver, till en gatu och hamn, bland andra platser, utsedd och ärat”. Redan den 2.3.1669 hade magistraten skrivit till Kungl. Maj:t och begärt förnyad prövning av guvernören Peder Sparres planer på ”en ny gatas och borgvalls inrättande på den förbrända östra delen av staden”. Det påpekades, att den del av borgerskapet, som hade måste övergiva sina tomter och platser, förlitade sig på Kungl. Maj:ts nåd ”eftersom slik transport dem i deras lilla och ringa näring ödelägger, förmedelst lantmannen var nu vid dem där på orten van, och var visste sin avnämare, vilken vid en sådan bortflyttning skulle helt och hållet vänjas dem ifrån och till andra, med mycket annat som de förebära som vid tomternas dyre inlösande, opfyllande och berbyggande, jämväl, att den ort, dem utvistes igen, var helt avsides och under skogen till ingen handel och näring belägen och kunde dock icke till en stor del svara emot det de mista, så att vi hava måst låta dem gå och allt på tiden och längden ankomma”.

Magistraten anförde i sitt brev, att de som hade mist sina gårdar i branden hellre hade utstått obehaget med att i denna kalla vintern vara provisoriskt inkvarterade hos andra, än att överge sina gamla boplatser. Den bad, att Kungl. Maj:t skulle förutgå dem att få bebygga sina vanliga tomter och avstå från planen på den nya avstakade gatan med borgvallen (Ba:1 1669).

Planerna kom heller aldrig till utförande och det förefaller också som om Joen Andersson skräddares änka *Ingel eller Ingrid Nilsdotters* löseegendom räckte till att betala cautionen för Lars Pers-

son Otrill. ty hon förblev boende på tomten. Hon var förmodligen dotter till den *Ingrid på gården* eller *Ingrid Nils Nilssons*, som 1637–47 var bosatt på gården 1.7, vilken gård övertogs av *Anders Jacobsson åkare*, vilken bör ha gift sig med en annan dotter till Ingrid på gården. En tredje dotter tycks ha varit *Erik Hansson klockarers hustru Karin Nilsson*. Den 2 mars och 2.10.1688 uppträdde nämligen Jon Andersson skrädarens änka Ingrid Nilsson. hennes måg Anders Andersson och *Erik klockares dotter Karin Eriksdotter* som arvtagare på mödernet till *Anders åkares dotter* ”Britta på gården”.

Vid underrätten den 6.11.1667 mötte hustru Ingrid sal Joen skrädarens *Jonas Larsson skrädaregesäll*, vilken krävde 30 d kmt som betalning för sitt arbete som ”taffelsnidare” (toffelsnidare?) och att återfå sina linkläder, som matmodern hade lagt beslag på, när Jonas Larsson på grund av den bristande betalningen inte ville fortsätta att arbeta. Rätten hänvisade parternas stridigheter till skrädareämbetet men Jonas Larsson fick stå till svars för att han kränkt Joen skrädarens dotter *Elin Jönsdotter*. Han ville inte gifta sig med henne, eftersom han ansåg sig skymfad av hennes moder, som hade förhållit honom hans linkläder.

Elin Jönsdotter uppräknas inte bland Ingel Nilssoners arvingar, när denna den 18.5.1695 till dottern *Catharina Jönsdotter* och hennes man *Anders Andersson* testamenterade en halv tomt med de hus hon bebodde mot föda och husrum till döddagar. Tomten, som angavs ligga på Kungsgatan mellan sal besökaren Måns Post i väster och skomakaren Olof Biörnsson i öster (se mag.prot. 21.5.1695) kunde inte värderas högre än till 120 rdr kurant. Den andra halva tomten skulle Catharina Jönsdotter dela med sina två bröder av vilken den ene *Johan Jönsson* var vid infanteriet i Malmö och den andre var i utlandet – det var ovisst om han levde

Måns Plåtenslagare 1671

Anders Andersson hantlangare

M1676: *Anders beskyttare* 1678–81

Joen Andersson skrädarens änkas måg Anders Andersson står som ägare till gården (en hel tomt) 1695–96 och kallas då Anders Andersson minör. Hans änka *Helena Andersdotter* gifte 1705 om sig med *fyrverkaren Olof Råberg* och behöll vid avvittningen av de båda barnen *Anders* och *Anna Catharina*, gården tillsammans med sin nye man: barnen tillförsäkrades 150 d smt. Gården värderades 1715 sålunda: tomt 150 d smt. hus 280 d smt och lösöre 100 d smt

1717 sålde Olof Råbergs arvingar för 440 d smt till

skomakaren Arvid Larsson

(burskap 22.2.1709) gården mellan avlidne Måns Posts änka i väster och Töris Andersson i öster (uppbud 5.8.och fasta 16.9.1717, tomten höll 84½'×24½'). Gesäller var detta år *Petter Fogel* och *Zacharias Kallman* och 1730 *Jöns Andersson*.

Arvid Larsson skomakares änka *Gunilla Persdotter* överlät 1732 gården till mågen

skomakaren Petter Grope

(burskap 25.9.1733). Såväl då som när Grope till *herr Johan Thornton* för lån av 200 d smt pantsatte gården den 11.9.1741 sades den ligga mellan Lars Haraldsson i öster och järndragare Sven Reiman i väster.

Stadskorpral Petter Gropes hus och gård på Kungsgatan utauktionerades den 12.8.1743 till gälds betalning och inropades för 502 d smt av

klädesmankare Christian Franck,

(uppbud 1.4.1745, burskap 25.9.1752) Tunnbindare J. G. Golcher (burskap 10.6.1763) ersatte Franck i tomtöreslängden 1765 men Christian Franck återkom 1770. Bouppteckning ägde rum den 5.5.1764 hos klädesfabrikör Christian Franck efter dess i juli månad s.å. avlidna *hustru Ingeborg Jeansson*. Ende omyndige son var *Johan Fr, Franck*. Gården övertogs av *sjömannen Friedrich Franck*, som före 1777 sålde gården på Kungsgatan till

betjanten Claes P. Almroth

Salteribetjanten Lars Biörk tillhandlade sig den 26.2.1777 av betjanten Claes P Almroth det hus och gård ”mellan östra hamnen och vallen”, som Almroth köpt av sjömannen Friedrich Franck (uppbud 1.4.1777). Franck hade mot in-teckningssäkerhet låtit 1 000 d smt in-estå. Vid brand 2–3.3.1792 ägdes gården av salteribetjanten Biörcks änka *Greta* som sålde gården som ödetomt 1.7.1799 till

sadelmakare Jöns Borg.

Ägdes obebyggd av Jöns Borgs änka 1707.